

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z protestu wyborczego A.S.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[ms]

UZASADNIENIE

Pismem z 25 października 2023 r. A. S. wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r.

Wnoszący protest wskazał, że w trakcie kampanii wyborczej organizacje pozarządowe wydawały ogromne sumy pieniędzy na reklamy i kampanię wyborczą „nawołującą do niegłosowania na partię obozu rządzącego” (Fundacja [...] –

1 344 000 zł; Fundacja im. [...] – 350 000 zł). Zdaniem wnoszącego protest, taka praktyka stanowi obejście „zasady równego dostępu do mediów” i prowadzi do nieuczciwej kampanii wyborczej „przeciwko partii PiS i Konfederacji” (pisownia oryginalna).

Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu.

Prokurator Generalny wyraził pogląd, że wniesiony protest wyborczy jest zasadny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408, dalej: „Kodeks wyborczy”), przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2). Jeżeli podstawę protestu stanowi zarzut popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, może go wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (§ 2). Prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcy, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego (§ 3)

Artykuł 241 § 3 Kodeksu wyborczego stanowi, że wnoszący protest zobowiązany jest sformułować zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Artykuł 243 § 1 Kodeksu wyborczego przesądza natomiast, że Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241.

Konstrukcyjnym elementem protestu jest sformułowanie zarzutu popełnienia przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub konkretnego zarzutu naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów i wykazanie naruszenia własnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego, a nadto poparcie podnoszonych twierdzeń dowodami lub przynajmniej konkretnymi wnioskami dowodowymi. Przedmiotem protestu nie mogą być bowiem zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 listopada 2023 r., I NSW 212/23; z 14 listopada 2023 r., I NSW 83/23; 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23; z 30 października 2019 r., I NSW 117/19; z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

Odnosząc powyższe do niniejszego protestu, Sąd Najwyższy stwierdza, że wnoszący protest ograniczył się do kwestionowania przebiegu kampanii wyborczej i wskazania potencjalnie negatywnego wpływu działalności niektórych organizacji pozarządowych w trakcie kampanii wyborczej, polegającej na wydawaniu ogromnych sum pieniędzy na reklamy i kampanię wyborczą „nawołującą do niegłosowania na partię obozu rządzącego”.

Sformułowany zarzut ma charakter abstrakcyjny i hipotetyczny, ponieważ wnoszący protest nie odnosi się do jakichkolwiek okoliczności, które wskazywałyaby na wystąpienie nieprawidłowości podczas „głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów” w rozumieniu art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego. Okoliczności podniesione przez wnoszącego protest nie są bezpośrednio związane z przebiegiem wyborów, dotyczą okresu przedwyborczego. Wnoszący protest sformułował zarzuty dotyczące kampanii wyborczej, które – zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego – nie mogą być przedmiotem protestu wyborczego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2015 r., III SW 57/15; z 31 lipca 2020 r., I NSW 1756/20).

Również podnoszona przez wnoszącego protest działalność informacyjna mediów w okresie przedwyborczym, nawet jeżeli w ocenie wnoszącego protest narusza zasadę równego dostępu do mediów oraz negatywnie wpływa na kształtowanie opinii publicznej, czy wręcz stanowi „uprawianie nieuczciwą i szkalującą kampanię”, nie może być jednocześnie uznana za realizującą znamiona czynu zabronionego z art. 249 pkt 2 Kodeksu karnego. Nie stanowi bowiem zakłócenia, czy jakiegokolwiek negatywnej ingerencji w prawo do swobodnego oddania głosu w wyborach przez określonego wyborcę czy wyborców, a do tego musiałoby się sprowadzać przeszkadzanie, o którym mowa w powołanym przepisie – w dniu wyborów, w którym obowiązuje cisza wyborcza (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2019 r., I NSW 335/19).

Podsumowując, Sąd Najwyższy stwierdza, że sformułowany protest jest wadliwy konstrukcyjnie, co powoduje, że Sąd Najwyższy nie może go rozpatrzyć i na podstawie art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego *per analogiam* zobowiązany jest odmówić nadania mu dalszego biegu.

(r.g.)

[ał]